

Nr 182.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1920 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till fonden för räntefria studielån jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

I den till riksdagen avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1921 har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 3» fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att en särskild fond, benämnd fonden för räntefria studielån, skall inrättas, från vilken fond, som skall förvaltas av statskontoret, lån må av Kungl. Maj:t utdelas för underlättande av studiemöjligheterna för begåvade fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter av skilda slag, skolande i avseende å grunderna för utdelning av ifrågavarande räntefria studielån i huvudsak gälla vad Kungl. Maj:t i den 19 juni 1919 utfärdat reglemente (svensk författningssamling nr 511) i detta hänseende förordnat;

dels såsom kapitalökning för denna fond för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor;

dels ock besluta, att i nämnda fond skola ingå jämväl de reservationsanslag, som för åren 1919 och 1920 uppförts i riksstaten för enahanda ändamål, med avdrag likväl av från dem utgående ersättning till postsparbanken för förvaltningskostnader i anledning av dess bestyr med ifrågavarande studielån.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Uti en inom riksdagens andra kammare väckt motion (nr 98) hava herrar *S. Berglund* och *H. Hansson* i Rättvik hemställt, att riksdagen måtte till räntefria studielån anvisa ett reservationsanslag på 500,000 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

För år 1920 har riksdagen till ifrågavarande ändamål anvisat ett belopp av 150,000 kronor.

Rörande frågan om anslag för år 1921 anför departementschefen, bland annat, följande:

»Givetvis böra medel beredas även för år 1921 för utdelning av räntefria studielån. Såsom förut nämnts, hade icke mindre än 713 sökande anmält sig till erhållande av dylika lån från det för år 1919 beviljade anslaget. Av dessa voro, utöver de som tilldelats studielån, ganska många synnerligen väl kvalificerade för erhållande av sådana lån. Då det är att vänta, att de behörigen kvalificerade sökandenas antal skall bliva vida större under år 1920 och ännu större under år 1921, synes mig det belopp, som för ifrågavarande ändamål bör stå till Kungl. Maj:ts förfogande för sistnämnda år, icke kunna sättas lägre än till 200,000 kronor. I likhet med statskontoret anser jag ock, att beloppet bör i riksstaten uppföras såsom anslag till kapitalökning, att anslaget lämpligen kan benämnas »Avsättning till en fond för räntefria studielån». Statskontoret har föreslagit, att anslaget måtte upptagas såsom förslagsanslag, högst. I likhet med vad som är fallet med övriga avsättningar till statens utlåningsfonder, synes mig emellertid det anslag, som nu må ifrågakomma för räntefria studielån, böra betecknas såsom reservationsanslag.»

Utskottet har ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

*Utskottets
yttrande.*

Gentemot de motionsvis framförda önskemålen om ökning av anslagsbeloppet i större utsträckning än i propositionen förutsatts, får utskottet framhålla att, ehuru väl utskottet till fullo behjärtar det med ifrågavarande anslag avsedda syftet att underlätta studiemöjligheterna för begåvade fattiga studerande, utskottet dock icke funnit det lämpligt att för närvarande, innan erfarenhet vunnits om verkningarna av den

bedrivna låneverksamheten, giva denna en sådan vidsträckt omfattning som i motionen föreslagits.

Utskottet hemställer,
att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å den i ämnet väckta motionen, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts framställning,

a) besluta, att en särskild fond, benämnd fonden för räntefria studielån, skall inrättas från vilken fond, som skall förvaltas av statskontoret, lån må av Kungl. Maj:t utdelas för underlättande av studiemöjligheterna för begåvade, fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter av skilda slag, skolande i avseende å grunderna för utdelning av ifrågavarande räntefria studielån i huvudsak gälla vad Kungl. Maj:t i den 19 juni 1919 utfärdat reglemente (svensk författningssamling nr 511) i detta hänseende förordnat;

b) såsom kapitalökning för denna fond för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor;

c) besluta, att i nämnda fond skola ingå jämväl de reservationsanslag, som för åren 1919 och 1920 uppförts i riksstaten för enahanda ändamål, med avdrag likväl av från dem utgående ersättning till postsparbanken för förvaltningskostnader i anledning av dess bestyr med ifrågavarande studielån.

Stockholm den 1 juni 1920.

På statsutskottets vägnar:

A. ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 181.
